

Balcó Gavarres

Un mirador privilegiat a les Gavarres

La torre mirador, situada entorn de la torre Desvern, va merèixer el premi del COAC 2023 en la categoria de paisatges. Convida a conèixer les Gavarres i l'alt valor patrimonial de Celrà, tot esdevenint una talaia privilegiada sobre l'oest del massís.

Text > MARTA FAIXEDAS PUIG, politòloga i editora de *La petjada catalana*

Fotos > MARC FAIXEDAS, ARTLAB

La torre Desvern és una edificació que s'eleva imponent darrere el nucli antic del municipi de Celrà i que té, com a teló de fons, els boscos de les Gavarres coronats per dues fites: el castell de Sant Miquel i el santuari dels Àngels.

La construcció manté una estructura originària de casa forta medieval. La part més antiga correspon al segle XII i ha sofert diverses intervencions posteriors, com ara una ampliació al segle XV. Inicialment concebuda com a construcció de caràcter defensiu, a la torre d'estil romànic se li van annexar més estances per convertir-la en un palau gòtic. Posteriorment, l'edifici ha tingut diversos usos i propietats.

L'any 2003, l'Ajuntament de Celrà va rebre la cessió de l'edifici per part

de Concepció Malagrida, neta de Manel Malagrida Fontanet, un empresari olotí que fundà Cigarrillos París a Buenos Aires, que van ser especialment coneguts pels concursos de cartells en què participaren artistes de renom, com Ramon Casas mateix.

La ubicació privilegiada de la torre, amb una certa altitud respecte de la plana de Celrà, i el seu valor arqueològic i cultural, però també social, com a punt de trobada i d'esbarjo dels celranencs, han estat motius suficients perquè s'impulsés, d'uns anys ençà, un projecte de recuperació de l'espai promogut pel consistori.

El 2019 va començar l'obra de reforma de la torre Desvern, projectada per l'arquitecte Ramon Ripoll Masferrer. La part més visible de la intervenció,

des de l'exterior, és el nou nucli de comunicació, amb ascensor i escales d'accés a les plantes, recobert amb cairats de fusta col·locats verticalment, que formen un conjunt de lamel·les que protegeixen l'interior de la llum solar. També està projectat, a l'interior, un espai d'interpretació de l'edifici, dels seus usos i de la seva relació amb l'entorn. Està catalogat com a bé cultural d'interès nacional (BCIN) i està vinculat, per la seva proximitat, a l'Espai d'Interès Natural de les Gavarres.

Serveis comunitaris

Les actuacions no s'han limitat a la torre, sinó que també se n'han fet en elements que l'envolten i que formen part d'aquest conjunt patrimonial, com és la pallissa, que és a uns metres de l'edi-

>> Visió panoràmica des del nivell superior de la torre.

ficació principal. Amb aquesta obra es faciliten serveis per a l'ús comunitari d'aquest espai: lavabo, taquilla, una sala multiús, etc.

Novament, l'ús de fusta en aquesta edificació dona una coherència de conjunt a aquest parc urbà que s'ha coronat, recentment, amb l'aixecament del Balcó Gavarres, una obra de Bernat Llauredor Auquer (Tallerd'arquitectura) i Albert Jané Planelles (CCb24).

L'obra, que es va enllestir el 2021, va consistir en la construcció d'un mirador, l'enllumenat d'accés des de l'aparcament al parc de la Torre de Celrà i la retolació (rètol de benvinguda i senyalització dels punts d'interès de l'espai).

El projecte ha estat guardonat amb un dels Premis d'Arquitectura Comarques de Girona 2023 del COAC, en la categoria de paisatges. Els premis han volgut reconèixer «l'arquitectura de context», la que procura «relacionar-se assenyadament amb els llocs i que treballa a petita escala, domèstica i privada, estretament relacionada amb el paisatge».

El cercle i la fusta

El cercle és la forma comuna de tots els elements d'aquesta intervenció, en els quals la fusta torna a ser l'element de cohesió. D'aquesta manera, es traça una línia de punts que indiquen el trajecte i donen pistes del que ens espera al final del recorregut, la torre mirador, un edifici de planta circular d'uns deu metres d'altura.

Feta amb una estructura d'acer galvanitzat i revestida de llistons de fus-

>> *La fusta és l'element de cohesió de la torre.*

ta, la torre, que sobresurt d'un bosc de matolls de ginesta i llentiscles, té una petita plataforma a la part superior, a la qual es pot pujar per una escala de caragol.

Col·locats en sentit vertical, amb diferents gruixos segons el pis, els rastells de fusta deixen espais buits que permeten entreveure el paisatge i el joc de llum i ombres que es crea a l'interior mentre es puja o baixa en espiral.

En el moment que s'assoleix el nivell superior de la torre, s'obre en 360° l'extensa vista que ens permet veure des dels alzinars que enfilen el massís fins a les deveses de la riba del Ter. Des d'aquest punt podem contemplar com aquest paisatge natural conviu amb el paisatge humà dels pobles de la Llera o la mateixa torre Desvern, amb l'alzina

centenària que s'alça orgullosa al seu costat, i el parc de les Olors, un espai de cultiu d'herbes aromàtiques i medicinals dins el mateix parc.

La robustesa de les històriques parets de pedra de la torre Desvern, al costat de la lleugeresa de la fusta i els espais oberts del Balcó Gavarres, conviden el visitant a dialogar amb el paisatge que s'obre imponent un cop s'assoleix el punt més alt d'aquest mirador privilegiat. Un diàleg entre obra i entorn que ens interpel·la, a les persones de l'avui, a respectar i mantenir el llegat arquitectònic i natural que hem heretat per a les persones del demà. Un mirador que és, doncs, una invitació a la contemplació del paratge i també a la reflexió sobre el present, però també sobre el passat i el futur.

La torre té una estructura d'acer galvanitzat i està revestida de llistons de fusta, i sobresurt enmig d'un bosc de matolls de ginesta i llentiscles

